

■ УДК 024:324.15 (477.7)

Т. В. Сидоренко, магістр книгознавства та видавничої діяльності, старший викладач кафедри документознавства та інформаційних систем Відокремленого підрозділу «Миколаївська філія КНУКіМ», м. Миколаїв

ИННОВАЦИЙНІ ПІДХОДИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНИХ ПРОЕКТІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕК ПІВДНЯ УКРАЇНИ У ХХІ СТ.

Проаналізовано особливості соціокультурної діяльності публічних бібліотек Півдня України у ХХІ ст. Визначено форми та тенденції розвитку їх соціокультурної діяльності. Особливу увагу приділено використанню бібліотеками проектів, програм, акцій, небібліотечних та інших форм. Сформульовано висновок про те, що соціокультурна діяльність публічних бібліотек є ефективною технологією соціокомунікативного процесу Півдня України.

Ключові слова: соціокультурна діяльність, масова робота, публічна бібліотека, форми соціокультурної діяльності, Південь України.

Т. В. Сидоренко, магістр книговедения и издательской деятельности, старший преподаватель кафедры документоведения и информационных систем Обособленного подразделения «Николаевский филиал КНУКиИ», г. Николаев

ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ К РЕАЛИЗАЦИИ СОЦИАЛЬНО-КУЛЬТУРНЫХ ПРОЕКТОВ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПУБЛИЧНЫХ БИБЛИОТЕК ЮГА УКРАИНЫ В ХХІ В.

Проанализированы особенности социокультурной деятельности публичных библиотек Юга Украины в ХХІ в. Определены формы и тенденции развития социокультурной деятельности публичных библиотек. Особое внимание уделено использованию библиотеками проектов, программ, акций, небиблиотечных и других форм. Сформулирован вывод о том, что социокультурная деятельность публичных библиотек является эффективной технологией социокоммуникативного процесса Юга Украины.

Ключевые слова: социокультурная деятельность, массовая работа, публичная библиотека, формы социокультурной деятельности, Юг Украины.

T. V. Sydorenko, Master of Book Science and Publishing Activities, Senior Lecturer of the Department of Documentation and Information Systems, Mykolaiv Branch of Kyiv National University of Culture and Arts, Mykolaiv

INNOVATIVE APPROACHES FOR THE IMPLEMENTATION OF SOCIAL AND CULTURAL PROJECTS IN THE ACTIVITIES OF PUBLIC LIBRARIES OF THE SOUTH OF UKRAINE IN THE 21ST CENTURY

The article analyses the features of social and cultural activities of public libraries in the South of Ukraine in the 21st century. The forms and development trends of the social and cultural activities of public libraries are defined. Special attention is given to the use of projects, programmes, actions and other forms by the libraries. It is concluded that social and cultural activities of public libraries remain an effective technology for the socio-communication process in the South of Ukraine.

Key words: social and cultural activities, mass work, public library, forms of social and cultural activities, the South of Ukraine.

Постановка проблеми. Місія сучасної публічної бібліотеки полягає в реалізації соціокультурної діяльності, спрямованої на формування гуманістичного світогляду й культури, моральних та етичних цінностей, задоволення та розвиток культурних потреб та інтересів як окремої особистості, так і соціуму загалом. Отже, соціокультурну діяльність бібліотек можна розглядати як осмислений процес долучення людини до різноманітних культурних надбань людства, компонент соціокультурної системи українського суспільства, один із важливих елементів реалізації державної політики у сфері культури [8]. Сучасний період функціонування бібліотек — етап радикальних соціальних змін, який характеризується свободою висловлювання думок, різноманітністю ідей, відкритістю доступу до інформаційного контенту, що зумовлює необхідність визначення нової ролі публічних бібліотек, здійснення їх соціокультурної діяльності. Отже, осмислення здобутків, інноваційних підходів та тенденцій соціокультурної діяльності публічних бібліотек у культурному розвитку Півдня України сприятиме відтворенню та збагаченню уявлень про культуру означеного регіону, визначенню перспективних напрямів подальшого вдосконалення цієї діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання соціокультурної діяльності бібліотек є предметом досліджень вітчизняних (Н. Захарова, С. Кирій, Л. Лупіка, О. Матвійчук, Л. Петровська, О. Печена, Н. Солонська, І. Цуріна) та зарубіжних (О. Домаренко, Л. Жаркова, Г. Олзоева, С. Матліна, Ю. Мелентьева, А. Соколов) науковців. У ХХІ ст. збільшиться обсяг публікацій щодо визначення місця та ролі бібліотек у сучасній соціокультурній діяльності. Серед них значне місце посідають статті, у яких досліджуються такі питання:

місце бібліотеки як закладу просвіти, феномену культури, соціокультурного центру; зміна форм культурної діяльності в Україні; характеристика окремих форм соціокультурної діяльності тощо. Надаючи перевагу цим розвідкам, слід зазначити: відсутність узагальнюючого дослідження з визначеної проблематики потребує додаткової уваги.

Використані такі методи: документальний, хронологічний, аналізу та синтезу, узагальнення, порівняльний, аналітичний, вебметричний аналіз сайтів публічних бібліотек.

Мета статті — визначити основні напрями, форми й тенденції соціокультурної діяльності публічних бібліотек Півдня України у XXI ст.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зміни в діяльності бібліотек, зокрема в соціокультурній діяльності, пов'язані із соціальними перетвореннями XXI ст., серед яких: зміна дозвілєвих орієнтацій (перехід до аудіовізуальних та електронних форм культурних практик); розмаїття альтернативних форм проведення дозвілля (інтернет, перегляд фільмів та ін.); посилення впливу масової культури на формування світогляду та життєвих цінностей молоді людини; формування типу користувача з новою моделлю читання. Еволюціонувавши від первинного просвітництва до сучасної соціокультурної діяльності, публічні бібліотеки генерують інноваційні ідеї, намагаючись нестандартно, оригінально реалізовувати свої проекти.

Дослідження інноваційних підходів до реалізації соціокультурних проектів здійснювалося на основі аналізу звітів та сайтів публічних бібліотек Півдня України (обласних універсальних наукових бібліотек (ОУНБ), обласних бібліотек для юнацтва (ОБЮ), обласних бібліотек для дітей (ОБД), централізованих бібліотечних систем (ЦБС) Миколаєва, Одеси, Херсона та районних ЦБС). Найбільше затребуваними щодо реалізації публічними бібліотеками стали державні, обласні, міські та власні соціокультурні проекти й програми. Вони стосуються перспективних напрямів соціокультурної діяльності: краєзнавства, національно-патріотичного виховання, екологічного просвітництва, підтримки євроінтеграційного розвитку України, соціального партнерства. Узагальнення досвіду роботи публічних бібліотек Півдня України надає змоги визначити найзмістовніші та найзатребуваніші користувачами проекти, програми, бібліотечні акції, окремі заходи.

Важливою та стабільною у XXI ст. є участь бібліотек у реалізації комплексних програм «Краєзнавство», у межах яких проводяться різноманітні заходи, зокрема книжкові виставки: місцевих видавництва «Миколаївська книга» (з 2003 р., Центральна бібліотека імені М. Л. Кропивницького, м. Миколаїв) [12]; регіональна виставка-форум «Українська книга та преса на Миколаївщині» (Миколаївська ОУНБ) [4]; всеукраїнська виставка-форум «Українська книга на Одещині»

(Одеська національна наукова бібліотека (ОННБ), з 2000 р.) [5]. У межах виставок здійснюються популяризація продукції вітчизняного книговидавництва, презентації, обговорення, зустрічі читачів з авторами, видавцями тощо. Бібліотеки використовують різноманітні традиційні й інноваційні підходи в роботі з краєзнавства, що спрямовані на виховання в мешканців міста любові до рідного краю, його культурно-історичних традицій, ознайомлення з сучасним станом, перспективами розвитку міста, а також особистостями, котрі створюють його історію й культуру. Найактуальнішими на початку ХХ ст. були презентації книг, вечори-зустрічі з письменниками та поетами. Так, у бібліотеках ЦБС для дорослих Миколаєва відбулися презентації книг Ю. Крючкова «Град Святого Николая», Д. Заковоротного «Именоватъ город Николаев» (ЦБ, б/ф № 2), презентація журналів «Горожанин» і «Літера Н» (ЦБ, б/ф № 2) [7, с. 16]. Традиційними стали зустрічі з творчими особистостями своїх рідних міст: миколаївськими поетами та письменниками Д. Кременем, В. Марущак, Л. Чижовою, Т. Ліщинською, В. Іванченко та ін. (Миколаїв) [7, с. 16]; Топоровські читання [4], зустріч з поетами та письменниками Херсона [10]. Активною формою соціокультурної діяльності з краєзнавства стали краєзнавчі квести, які щорічно проводила Миколаївська обласна бібліотека для юнацтва (МОБЮ), а нині — й інші публічні бібліотеки областей України. До всеукраїнського дня бібліотек реалізовано захід — краєзнавчий foot-квест «Історичний Миколаїв. Вулиця Соборна» [3], квести до Дня міста [12; 4]. Цікавим виявився обласний краєзнавчий інтернет-проект «Херсонщини достойні імена» (Херсонська ОБЮ імені Б. А. Лавреньова), під час якого проведені презентації книг, цикл виставок-вітань [10]; електронна база даних «Легенди рідного краю», віртуальний меморіал — інтерактивна карта пам'яті «Герої Миколаївщини: пам'ятаймо» (МОБЮ) [3]; блог «Звуковий силует Миколаєва» (Центральна міська бібліотека імені М. Кропивницького) [12], де подані звукові ілюстрації з життя міста та бібліотеки, розповіді про славетних містян, екологічні аудіоекскурсії, презентації книг.

Проектом, що потребує уваги й упровадження, є створення краєзнавчо-інформаційного центру «Край» на базі бібліотеки-філії № 18 ЦБС для дорослих м. Миколаїв, мета якого — сприяти збереженню й популяризації краєзнавчої інформації для відродження, підтримки й розвитку в молоді інтересу до самобутньої історії рідного краю, народних і культурних традицій, історичної спадковості поколінь. У бібліотеці відбуваються зустрічі населення району з істориками та краєзнавцями; організуються екскурсії історичними місцями краю тощо [12].

Популярними серед користувачів є інноваційні проекти з національно-патріотичного виховання, мета якого — формування громадянина, патріота України, готового самовіддано розбудовувати й забезпечувати її як суверенну, незалежну, демократичну, правову державу, сприяти єднанню українського народу, громадянському миру та злагоді в суспільстві, утверджувати патріотичні цінності. Так, важливим став проект Миколаївської ОБЮ «Читання між боями». Проект єднає молодих людей для рекомендації книги для читання, що започаткував боєць АТО, котрий у перервах між боями читав електронні книги й на кожному прочитану надавав рекомендації. До проекту долучилися й студенти ВП «Миколаївська філія КНУКіМ» — майбутні бібліотекарі. Такі рецензії, відгуки про прочитану й рекомендовану книгу в межах проекту подано на блозі бібліотеки «VITER з бібліотеки» в рубриці «Рецензії з бліндажа» і, відповідно, соцмережах [3]. Виявлено, що активною формою соціокультурної діяльності бібліотек є бібліотечні акції, назвемо деякі з таких акції ЦБС Миколаївської області: «Смаколики воїнам АТО» (Березнегуватська ЦБС), «Подаруй оберіг воїну» (Арбузинська ЦБС), «Україна — це я» (Братська ЦБС), «Бібліотека українського воїна» (Новобузька ЦБС), «Читаймо книги про війну» (Баштанська ЦБС) та ін.

Євроінтеграційний розвиток України підтримує більшість публічних бібліотек міст, районів і сіл регіону. Миколаївська ОУНБ імені О. Гмирьова для своїх читачів/користувачів провела такі заходи: міжрегіональну web-конференцію «Соціально-економічні аспекти Угоди про асоціацію з ЕС» (2016 р.); перегляд та обговорення документального фільму «Мова» (2015 р.); інтерактивну вуличну акцію «До Європи — через бібліотеку» в межах мережевої компанії «Я — РЕФОРМУЮСЬ європейцем» до Дня Європи в Україні (2016 р.) [4]. Культурно-просвітницьку програму «Європейська світлиця» з 2009 р. реалізує Миколаївська ОБЮ у форматі «Сезонів» окремих країн Євросоюзу [3]. У публічних бібліотеках південного регіону створено пункти європейської інформації, відбуваються євроквести, євростудії, Дні Європи.

Важливий інноваційний підхід — екологічне просвітництво. Новітньою формою діяльності в цьому напрямі є створення центрів екологічної інформації, університетів екологічних знань. Означені форми реалізуються в публічних бібліотеках регіону. Так, на базі бібліотеки-філії № 2 ЦБС Миколаєва діє міський центр екологічної інформації та культури, серед цілей і завдань якого — популяризація екологічних знань, сприяння становленню екологічної культури особистості й суспільства тощо [12]. Покликаний формувати екологічну

свідомість і культуру населення Одещини Університет екологічних знань, створений в ОННБ [5].

Актуальним і перспективним напрямом соціокультурної діяльності публічних бібліотек є соціальне партнерство, що передбачає комплекс багатогранних відносин між суб'єктами партнерства за умови ініціативної ролі бібліотек у задоволенні соціально-культурних потреб читачів/користувачів. Кожний із зв'язків соціального партнерства має свою специфіку й ступінь розвитку. Публічні бібліотеки співпрацюють з органами місцевого самоврядування, музеями, архівами, театрами, радами національних товариств, громадськими організаціями: молодіжними, жіночими, центрами з вивчення громадської думки, асоціаціями діячів мистецтва та ін. Комунікативна взаємодія бібліотеки й театру відбувається під час презентацій виставки документів із фондів бібліотеки в театрі, зустрічей з артистами театрів; театралізованих спектаклів народних театрів у залах бібліотек тощо.

Використанню іншого формату популяризації інформації та знань сприяє театр книги. Найвідомішими є театр книги «Ювента», театр ситуацій та імпровізацій, що готує документальні вистави (ЦБ імені М. Кропивницького); «Театральна вітальня» Одеської ОУНБ імені М. Грушевського. Творчий колектив Херсонської ОБД імені Дніпрової Чайки створив літературно-театральне кафе «Как на наши именины...» (2014 р.). Це — бібліотечно-театральний проект бібліотеки, театр для дорослих, де можна спілкуватися та відпочивати. Бібліотека підготувала немало вистав (міні-спектакль «Поет. Епоха. Маскарад»; спектакль «Херсон. Театр. Мейерхольд»; спектакль «Двух голосов перекличка» (перезвоны судеб и поэзии А. Ахматовой и Л. Костенко)). Тривалий час існував театр «Браво» (Центральна бібліотека для дітей Ш. Кобера та В. Хоменко, м. Миколаїв).

На основі аналізу 25-ти веб-сайтів публічних бібліотек південного регіону України виявлено, що вони наповнені цікавим контентом, мають певну структуру, широкі навігаційні можливості. На сайтах усіх бібліотек є інформація про проведені заходи (текст та фото), доступний пошук за попередні місяці та роки — у розділах «Новини», «Архів новин». Більша половина бібліотек подає на своїх сайтах анонси заходів. Обласні та окремі міські бібліотеки підготували новітні ресурси — буктрейлери, віртуальні виставки, які більше представлені на сайтах Херсонської ОУНБ, Херсонської та Миколаївської ОБД, Центральної міської бібліотеки імені М. Л. Кропивницького. Вони різні за технологією створення, книгами (художні, філософські, дитячі), темами, які розглядаються (приурочені до важливих дат регіону, творчості письменників та поетів), але єдині у своїй можливості розвитку й підтримці читання. Так, Одеська міська бібліотека імені

І. Франка підготувала буктрейлери за книгою Тараса Каляндрука «Загадки козацьких характерників», за книгою «В гостях у Дюка», буктрейлери-пародії: за мотивом народної казки «Царевна-лягушка»; трагедії У. Шекспіра «Отелло» та ін. [6]. У розділі «Книжковий мікс» сайту ЦБ імені М. Л. Кропивницького (м. Миколаїв) для користувачів представлено 8 буктрейлерів на нові книги: «Новинки дитячого фентезі», «Книги-прем'єри Львівського форуму видавців — 2015», Лії Щеглової «Ангели приходять ночью» та ін. [252]. Усі буктрейлери можна переглянути не лише на сайтах бібліотек, а й у соцмережах, що збільшує аудиторію потенційних читачів.

Інформація про проекти та конкурси також міститься на сайтах бібліотек. Так, «Книга + ТВ» та «Я — одесит» — проекти Одеської міської бібліотеки імені І. Франка (2012–2015 рр.); творчий проект «Нобелівський поетичний цикл» (ЦБ імені М. Кропивницького, м. Миколаїв, 2011 р.); «Щаслива родина — міцна країна» — проект бібліотеки — філії сімейного читання № 1 Херсонської ЦБС; дитячий літній конкурс коміксів за літературними творами «Читай! Малою! Вигравай!»; конкурс буктрейлерів до 175-річчя з дня народження Марка Кропивницького (ЦБ імені Кропивницького, м. Миколаїв); обласний конкурс «Світ дитинства захищений правом» на кращий захід з правового виховання; участь у проєкті «School Book Crossing», ініційований ВП «МФ КНУКіМ» (Херсонська ОБД) та ін. Публічні бібліотеки Півдня України активно впроваджують у практику електронні презентації. Серед них — відеоподорожі, веб-мандрівки, віртуальні екскурсії, слайд-мандрівки, пропонують власні ресурси для віддаленого користувача, використовуючи блоги, книги у форматі 3D (ресурс Миколаївської ОБД імені В. Лягіна), віртуальні виставки, відеофільми, бібліотечні іграшки (створена бібліоіграшка «Вітальня Дніпрової Чайки» [9]).

На 15-ти проаналізованих сайтах бібліотек є блоги, різні за тематикою, повнотою та оновленням матеріалу, використанням мультимедіа, елементів зворотного зв'язку. Ця форма є інноваційною, сприяє повнішому розміщенню інформації. З'ясовано, що на сайтах бібліотек інформація про проведені заходи подана в різному форматі (за повнотою), виключно за хронологією, користувачеві, щоб знайти потрібну інформацію, треба переглянути її за окремий проміжок часу (місяць, рік), що не зовсім зручно та швидко. Тільки на сайтах трьох бібліотек є відео заходів бібліотеки: запис зустрічей з дитячими письменниками й поетами (Миколаївська ОБД), екскурсії в бібліотеці (Миколаївська ОБЮ та Херсонська ОУНБ імені О. Гончара). На сайтах окремих бібліотек є розділ «Партнери», де подано перелік назв установ та проєктів. З 2011 р. окремі публічні бібліотеки подають тексти щорічних звітів.

Виявлено, що публічні бібліотеки активно використовують новітні форми роботи: музично-літературні театри, театри-імпровазації, інтелектуальні казино, брейн-ринги, ток-шоу, інформдіалоги, арт-паті, літературні марафони, літературні телемости, фестивалі книги, клуби за інтересами, літературні блоги, культурологічні медіастудії, веб-іграшки, скайп-конференції, літературно-театральні кафе, бібліотечні квести, буктрейлери, буккросинги, віртуальні виставки, флешмоби, буксейшн та ін.; публічні бібліотеки активно впроваджують змінені назви заходів, що відповідає як потребам часу, так і очікуванням читачів: комільфо-вечір; фан-паті; діалог-проблема; мовний тюнінг; чаклун-вечір; монстр-fest; музичний мікс; екологічна казка; екологічний репортаж; екотаймер; street-art урок, бібліошопінг, «Ніч у бібліотеці», дні відкритих дверей; інтерактивні вуличні акції тощо.

У результаті дослідження виявлено основні тенденції розвитку соціокультурної діяльності публічних бібліотек Півдня України у XXI ст.: тенденція до гуманізації, що полягає в утвердженні людини як найвищої соціальної цінності; реалізація соціокультурної діяльності публічних бібліотек, гуманітаризація як тенденція освіти, покликана формувати духовність, культуру особистості, масштабне мислення, цілісну картину світу; тенденція переходу від регламентованих форм популяризації знань до активних, розвиваючих, що передбачає творчий підхід та самостійну діяльність людини; тенденція авторської драматургії (написання авторських сценаріїв театральних спектаклів до їхньої постановки), що сприяє формуванню нових форм сприйняття інформації; новий формат подання культурної спадщини, пов'язаний з наступним витком розвитку технологій та сприйняття інформації, який відповідає вимогам сьогодення; рівноправні перетворення відносин бібліотекаря й читача в соціокультурній діяльності, що сприяє саморозвиткові читачів (користувачів); забезпечення комунікаційної взаємодії бібліотеки з суспільством через популяризацію власних документних ресурсів, збільшення кількості та якості масових заходів; можливість сучасної соціокультурної діяльності для здійсненні максимально повної презентації документних ресурсів бібліотек, їх ролі й місця в культурно-інформаційному розвитку суспільства.

Висновки. Соціокультурна діяльність публічних бібліотек Півдня України сприяє формуванню нової комунікативної культури, нового інформаційно-пізнавального середовища та створює основу для ефективної реалізації культурної місії бібліотеки; допомагає публічній бібліотеці функціонувати як активний суб'єкт соціуму, беручи участь у культурних та соціальних процесах, таким чином позиціюючи її в регіоні.

Перспективами подальших досліджень є: здійснення порівняльного аналізу залучення інноваційних підходів до реалізації соціокультурних проєктів до діяльності бібліотек різних типів та видів; визначення пріоритетних напрямів подальшого розвитку соціокультурної бібліотечної діяльності.

Список використаних джерел

1. Бібліотеки ЦБС для дорослих у соціокультурному просторі м. Миколаєва: звіт про діяльність у 2015 році. — Миколаїв, 2016. — 104 с.
2. Звіт Миколаївської обласної бібліотеки для юнацтва за 2014 рік. — Миколаїв, 2015. — 40 с.
3. Миколаївська обласна бібліотека для юнацтва [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://unbib.mk.ua/>. — Назва з екрана.
4. Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Гмирьова [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.reglibrary.mk.ua/>. — Назва з екрана.
5. Одеська національна наукова бібліотека ім. М. Горького [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://odnb.odessa.ua/>. — Назва з екрана.
6. Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Грушевського [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://biblioteka.od.ua/>. — Назва з екрана.
7. Основні показники роботи ЦБС для дорослих м. Миколаєва за 2004 р. — Миколаїв, 2005. — 33 с.
8. Українська бібліотечна енциклопедія. [Рубрика «Соціокультурна діяльність бібліотек»] [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ube.nplu.org/>. — Назва з екрана.
9. Херсонська обласна бібліотека для дітей ім. Дніпрові Чайки [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.library.kherson.ua/lw/>. — Назва з екрана.
10. Херсонська обласна бібліотека для юнацтва ім. Б. Лавренюва [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://unalib.ks.ua/>. — Назва з екрана.
11. Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Гончара [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://lib.kherson.ua/>. — Назва з екрана.
12. Центральна бібліотека ім. М. Л. Кропивницького ЦБС для дорослих м. Миколаєва [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.niklib.com/home.ua>. — Назва з екрана.

References

1. Biblioteky TsBS dla doroslykh u sotsiokulturnomu prostori m. Mykolaieva: zvit pro diialnist u 2015 rotsi. — Mykolaiv, 2016. — 104 s.
2. Zvit Mykolaivskoi oblasnoi biblioteki dla yunatstva za 2014 rik. — Mykolaiv, 2015. — 40 s.
3. Mykolaivska oblasna biblioteka dla yunatstva [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: <http://unbib.mk.ua/>. — Nazva z ekrana.

4. Mykolaivska oblasna universalna naukova biblioteka im. O. Hmyrova [Elektronnyi resurs]. —Rezhym dostupu: <http://www.reglibrary.mk.ua/>. —Nazva z ekrana.
5. Odeska natsionalna naukova biblioteka im. M. Horkoho [Elektronnyi resurs]. —Rezhym dostupu: <http://odnb.odessa.ua/>. —Nazva z ekrana.
6. Odeska oblasna universalna naukova biblioteka im. M. Hrushevskoho [Elektronnyi resurs]. —Rezhym dostupu: <http://biblioteka.od.ua/>. —Nazva z ekrana.
7. Osnovni pokaznyky roboty TsBS dlia doroslykh m. Mykolaieva za 2004r. — Mykolaiv, 2005. —33s.
8. Ukrainska biblioteczna entsyklopediia. [Rubryka Sotsiokulturna diialnist bibliotek] [Elektronnyi resurs]. —Rezhym dostupu: <http://ube.nplu.org/>. — Nazva z ekrana.
9. Khersonska oblasna biblioteka dlia ditei im. Dniprovoi Chaiky [Elektronnyi resurs]. —Rezhym dostupu: <http://www.library.kherson.ua/lw/>. —Nazva z ekrana.
10. Khersonska oblasna biblioteka dlia yunatstva im. B. Lavrenova [Elektronnyi resurs]. —Rezhym dostupu: <http://unalib.ks.ua/>. —Nazva z ekrana.
11. Khersonska oblasna universalna naukova biblioteka im. O. Honchara [Elektronnyi resurs]. —Rezhym dostupu: <http://lib.kherson.ua/>. —Nazva z ekrana.
12. Tsentralna biblioteka im. M. L. Kropyvnytskoho TsBS dlia doroslykh m. Mykolaieva [Elektronnyi resurs]. —Rezhym dostupu: <http://www.niklib.com/home.ua>. —Nazva z ekrana.

■ UDC 024:324.15 (477.7)

Sydorenko T. V., Master of Book Science and Publishing Activities, Senior Lecturer of the Department of Documentation and Information Systems, Mykolaiv Branch of Kyiv National University of Culture and Arts, Mykolaiv

INNOVATIVE APPROACHES FOR THE IMPLEMENTATION OF SOCIAL AND CULTURAL PROJECTS IN THE ACTIVITIES OF PUBLIC LIBRARIES OF THE SOUTH OF UKRAINE IN THE 21ST CENTURY

The aim of the article is to define the main forms and trends of social and cultural activities of public libraries in the South of Ukraine in the 21st century.

Research methodology. Research methods of social and cultural activities of science libraries have been used. They are: documentary, chronological, the method of analysis and synthesis, the method of generalization as well as comparative, analytical ones, the webometric analysis of websites of public libraries.

Results. The large-scale projects, activities, presentations of exhibitions of literature, the development of new forms of the changed format of mass events (multimedia forms), using the library as a territory of

communication of the local public and other organizations define the specific features of social and cultural activities of public libraries in the 21st century. Social and cultural activities help the public library to remain an active subject of the society, taking part in the cultural and social processes. The promising trends of social and cultural activities of public libraries are defined. They are: national and patriotic education, local history, ecological education, cultural and leisure activities, social partnership and information interaction of libraries with other institutions and companies in the regional mass communications. Social and cultural activities of public libraries of the South of Ukraine contribute to the formation of new cultural communication, new information and educational environment and provide the basis for the effective fulfillment of the cultural mission of the library.

Novelty. The development trends and forms of social and cultural activities of public libraries of the South of Ukraine in the 21st century are studied.

The practical significance. The material in this article can be used in the scholarly studies of the South of Ukraine, in the educational process of higher educational institutions, e.g. in the courses «History of Ukrainian Culture», «Librarianship», «Social Communications», «Information Service», «Local Library History», «Advertising of Information Resources», in the system of permanent professional education.

Key words: social and cultural activities, mass work, public library, forms of social and cultural activities, the South of Ukraine.

Надійшла до редколегії 12.01.2017 р.